



“ЮНИСТАР-АУДИТ” ХХК

АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

**БЭРХ УУЛ ХК-ИЙН
2024 ОНЫ 12-Р САРЫН 31-НЭЭРХ
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН**

**УЛААНБААТАР ХОТ
МОНГОЛ УЛС
2024**

АГУУЛГА

ХУУДАС

1. БЭРХ-УУЛ ХК –ИЙН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ.....	2
2. БЭРХ-УУЛ ХК-ИЙН 2024 ОНЫ ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН БОДИТ БАЙДЛЫН ТУХАЙ ЗАХИРЛУУД БА ГҮЙЦЭТГЭХ УДИРДЛАГЫН МЭДЭГДЭЛ.....	3
ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН	4
3. БЭРХ-УУЛ ХК –ийн 2024 ОНЫ 12 дугаар сарын 31-нээрх	7
САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН	7
4. БЭРХ-УУЛ ХК-ийн 2024 ОНЫ 12 дугаар сарын 31-нээрх.....	8
ОРЛОГЫН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАЙЛАН.....	8
5. БЭРХ-УУЛ ХК –ийн 2024 ОНЫ 12 дугаар сарын 31-нээрх.....	9
ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН.....	9
6. БЭРХ-УУЛ ХК -ийн 2024 ОНЫ 12 дугаар сарын 31-нээрх.....	9
МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН	9
7. Бэрх-Уул ХК-ийн 2024 ОНЫ 12 дугаар сарын 31-нээр дуусгавар болсон жилийн санхүүгийн тайлангийн тэмдэглэл.....	10
8. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ҮНДСЭН БОДЛОГУУДЫН ХУРААНГУЙ	11
9. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	17
11. ЗӨВЛӨМЖ.....	31
11.1 Өглөгийн бүртгэлд тавигдах хяналтыг сайжруулах	31

1. БЭРХ-УУЛ ХК –ИЙН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ

Үүсгэн байгуулах шийдвэр:

Бэрх-Уул ХК нь 1954 онд анх Жоншит толгойн орднын жоншийг ил аргаар ашиглах болсноор Бэрхийн уурхайн үйл ажиллагаа эхэлсэн түүхтэй. Бэрх-Уул ХК-ийн үүсгэн байгуулагчийн шийдвэрээр 2001 онд Бэрх-Уул хувьцаат компани болсноор Монголын Хөрөнгийн биржэд бүртгэлтэй болж, улмаар 2005 онд хувьчлагдаж хувийн хэвшлийн хувьцаат компани болон улсын бүртгэлд 2643928 тоот регистрийн дугаар бүхий 1810002001 тоот Улсын бүртгэлийн гэрчилгаа авсан байна.

Гол хувьцаа эзэмшигчид:

	Хувьцааны тоо ширхэг	Хувьцааны хувь
KHANATE RESOURCE HOLDING-3 S.A.R.L /B169969/	1,254,161	6.58%
KHANATE RESOURCE HOLDING /B156651/	9,878,708	51.82%
BEU HOLDINGS S.A.R.L /B158991/	1,907,491	10.01%
KHANATE RESOURSE HOLDINGS-2 S.A.R.L /B168345/	5,951,255	31.22%
HANSON JAMES DONALD	11,811	0.06%
MORIYA MASAYUKI	8,779	0.05%
Х. ЭРДЭНЭЧИМЭГ	9,784	0.05%
	40,091	0.21%
Бусад жижиг хувьцаа эзэмшигчид	19,062,080	100.00%

Компанийн өмчлөл:

Хувийн өмч 100%

1. ТУЗ-ийн дарга
2. ТУЗ-ын ердийн гишүүд
3. ТУЗ-ын хараат бус гишүүд

Р. Бадрах

А. Даваажав
Б. Наранзаяа
Б. Баярцэнгэл
Ө. Алдарбаяр
Б. Аригуун

Ё. Амарбат
Д. Энхболд
Л. Тэмүүжин

Хаяг: Монгол улс, Хэнтий аймаг, Батноров сум, 7-р баг, Бэрх тосгон, 1-р хороо, "Бэрх Уул" ХК-ийн байр

АУДИТОРУУД:

Юнистар Аудит ХХК
Мэргэшсэн нягтлан бодогчид

2. БЭРХ-УУЛ ХК-ИЙН 2024 ОНЫ ЖИЛИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН БОДИТ БАЙДЛЫН ТУХАЙ ЗАХИРЛУУД БА ГҮЙЦЭТГЭХ УДИРДЛАГЫН МЭДЭГДЭЛ

Бэрх-Уул ХК-ийн ерөнхий захирал А.Даваажав ерөнхий нягтлан бодогч Ж.Пүрэвдорж бид энэхүү тайлангийн 6-29 дугаар хуудсанд үзүүлсэн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх Бэрх-Уул ХК-ийн санхүүгий тайлан болон тухайн өдрөөр дуусгавар болсон хагас жилийн үйл ажиллагааны үр дүн, мөнгөн гүйлгээг Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын стандартын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлсэн гэдгийг мэдэгдэж байна.

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

А. ДАВААЖАВ

ЕРӨНХИЙ НЯГТЛАН БОДОГЧ

Ж.ПҮРЭВДОРЖ



Юнистар Аудит ХХК

АУДИТ, БАТАЛГААЖУУЛАЛТ, НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛ,
ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭ, ЗӨВЛӨХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

СБД, 8-р хороо, Амарын гудамж,
Мигма төв 306 тоот

Утас: 3287358 99168961, 99994372

E-mail: info@yunistaraudit.mn

Танай

№

БЭРХ-УУЛ ХК-ИЙН ХУВЬЦАА
ЭЗЭМШИГЧДЭД

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

Зөрчилгүй дүгнэлт

Бид Бэрх-Уул ХК-ийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх санхүүгийн байдлын тайлан, энэ өдрөөрх жилийн орлогын дэлгэрэнгүй тайлан, өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, мөнгөн гүйлгээний тайлан болон нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуйг багтаасан санхүүгийн тайлангийн тэмдэглэлаас бүрдсэн санхүүгийн тайланд аудит хийлээ.

Бидний үзэж байгаагаар, санхүүгийн тайлангууд нь бүх материаллаг зүйлсийн хувьд Бэрх-Уул ХК-ийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, тухайн өдрөөрх тасалбар болгон бэлтгэсэн жилийн үйл ажиллагааны үр дүн болон мөнгөн гүйлгээг Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт болон Монгол Улсад мөрдөж байгаа холбогдох заавар, журмын дагуу үнэн зөв толилуулсан байна.

Зөрчилгүй дүгнэлтийн үндэслэл

Бид энэхүү аудитын ажлыг Аудитын Олон Улсын Стандарт(АОУС)-уудын дагуу хийж гүйцэтгэлаа. Эдгээр стандартын дагуу хүлээх хариуцлагаа энэхүү тайлангийн санхүүгийн тайлангийн аудитад Аудиторын хүлээх хариуцлага хэсэгт харуулсан. Бид Монгол улсын хуулиар санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой ёс зүйн шаардлагуудын дагуу компаниас хараат бус байсан бөгөөд хуулиар шаардсан ёс зүйн үүрэг хариуцлагаа бүрэн биелүүлсэн. Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь бидний гаргасан дүгнэлтийн үндэслэл болоход хангалттай бөгөөд зохистой гэдэгт итгэж байна.

Тасралтгүй зарчимтай холбоотой материаллаг тодорхой байдал

Бид санхүүгийн тайлангийн тодруулга 10-д анхаарлаа хандуулж байгаа бөгөөд энд тус компани нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-наар дуусгавар болсон жилд 31,544,945.6 мянган төгрөгийн дүн бүхий алдагдал хүлээсэн нь компанийн тухайн өдрөөрх тайлант үеийн өр төлбөр нь нийт хөрөнгөөс 27,648,052.4 мянган төгрөгөөр давсныг харуулж байна. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга 10-д онцолсон энэхүү үйл явдал буюу нөхцөл нь тодруулга дахь бусад зүйлийн хамт компанийн тасралтгүй зарчмаар үргэлжлүүлэх чадавхад ноцтой эргэлзээ төрүүлэхүйц материаллаг тодорхойгүй байдал оршин байгааг илтгэж байна.

Аудитын гол асуудлууд

Бидний мэргэжлийн шийдлээр аудитын гол асуудлууд гэж тайлант үеийн санхүүгийн тайланд хамгийн их нөлөөтэй асуудлууд юм. Санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд эдгээр асуудлуудыг нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн ба дүгнэлтээ гаргахдаа тусдаа дүгнэлт гаргаагүй болно.

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН (үргэлжлэл)

Бусад мэдээлэл

Компанийн удирдлага бусад мэдээлэлд үүрэг хариуцлага хүлээнэ. Бусад мэдээлэл нь жилийн тайланд ордог мэдээллээс бүрддэг боловч түүнд санхүүгийн тайлан болон аудиторын тайлан ордоггүй. Санхүүгийн тайлангийн талаар гаргасан бидний дүгнэлт нь бусад мэдээллийг хамардаггүй бөгөөд бид бусад мэдээллийн талаар аливаа баталгаажуулалт, дүгнэлт гаргахгүй.

Бид санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбогдуулан бусад мэдээллийг уншиж, санхүүгийн тайлан, аудитаар олж авсан бидний мэдлэг, мөн өөр хэлбэрээр материаллагаар буруу илэрхийлэгдсэн байж болох эсэх тухай асуудлыг авч үздэг. Бид өөрсдийн хийж гүйцэтгэсэн ажилдаа суурилан энэхүү бусад мэдээлэл нь материаллаг буруу илэрхийлэлтэй байна гэж дүгнэвэл энэ тухай тайландаа тусгах ёстой. Бидэнд ингэж тайлагнах зүйл байхгүй болно.

Санхүүгийн тайланд удирдлага болон Засаглах удирдлагын хүлээх үүрэг хариуцлага

Эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу бэлтгэж үнэн зөв толилуулах нь удирдлагын үүрэг хариуцлага юм. Зальт ажиллагаа буюу алдаанаас үүдсэн материаллаг буруу илэрхийллээс ангид санхүүгийн тайланг бэлтгэж, үнэн зөв толилуулахтай холбогдсон дотоод хяналтыг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх нь энэхүү хариуцлагад хамаарна. Санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ удирдлага нь компанийг татан буулгах, үйл ажиллагаагаа зогсоох эсвэл ингэхээс өөр сонголт байхгүй байхаас бусад тохиолдолд тасралтгүй байх зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа зогсолтгүй явуулах компанийн чадамжийг үнэлэх хариуцлагыг хүлээх ба шаардлагатай бол тасралтгүй байдалтай холбоотой асуудлуудын талаар тодруулга хийх, нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байдлын суурийг хэрэглэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Аудиторын үүрэг хариуцлага

Бидний зорилго бол санхүүгийн тайлангууд нь заль мэх эсвэл алдаанаас үүдсэн материаллаг буруу илэрхийллээс ангид эсэх талаар үл үндэслэлтэй баталгаа олж авах, өөрийн санал дүгнэлтийг багтаасан аудиторын тайлан гаргах явдал юм. Үл үндэслэлтэй баталгаа гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч АОУС-ын дагуу хийж гүйцэтгэсэн аудитаар оршин байгаа материаллаг алдаа зерчил бүрийг ямагт илрүүлнэ гэсэн баталгаа гаргадаггүй. Заль мэх эсвэл алдаанаас шалтгаалан буруу тайлагнал үүсч болох ба тэр нь дангаараа эсвэл нийтдээ санхүүгийн тайланд үндэслэн хэрэглэгчдийн гаргах эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх магадлалтай юм.

АОУС-ын дагуу бид аудитын туршид мэргэжлийн үл итгэх байр сууринаас хандаж мэргэжлийн шийдэл гарган ажилласан. Мөн бид:

- ✓ Заль мэх эсвэл алдааны улмаас санхүүгийн тайлан материаллаг алдаатай илэрхийлэгдэх эрсдэлийг тодорхойлж, үнэлэн уг эрсдэлд тохирох аудитын горимыг боловсруулан хэрэгжүүлж, өөрсдийн санал дүгнэлтийн үндэслэл болохуйц хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоог олж авдаг. Заль мэхнээс үүссэн үгсэн хуйвалдах, баримт бичгийг хуурамчаар үйлдэх, санаатайгаар орхигдуулах, буруу тайлагнах, дотоод хяналтыг үл ойшоох зэргээс шалтгаалсан материаллаг буруу тайлагналыг илрүүлэхгүй байх эрсдэлтэй.

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН (үргэлжлэл)

Аудиторын үүрэг хариуцлага (үргэлжлэл)

- ✓ Компанийн дотоод хяналтын үр ашигт байдлын талаар санал дүгнэлт гаргах зорилгоор биш харин тухайн нөхцөл байдалд тохирох аудитын горимыг боловсруулах зорилгоор аудитад хамаарах дотоод хяналтын талаар ойлголт олж авдаг.
- ✓ Удирдлагын ашигласан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын тохиромжтой байдал, хийсэн тооцоолол болон холбогдох тодруулгын ул үндэстэй байдлыг үнэлдэг.
- ✓ Мөн компанийн тасралтгүйгаар үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэх чадамжинд мэдэгдэхүйц эргэлзээ төрүүлэхүйц үйл явдал, нөхцөл байдалтай холбоотой материаллаг тодорхой бус байдал байгаа эсэхийг тодорхойлж, нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байдлын суурийг удирдлага зохистойгоор хэрэглэсэн эсэхийг дүгнэдэг. Хэрэв компанийн тасралтгүй байх чадавхад тодорхойгүй байдал байна гэж үзвэл бид санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгад анхаарал хандуулах эсвэл хийсэн тодруулга хангалтгүй байна гэж үзвэл аудитын санал дүгнэлтээ өөрчилдөг. Бидний дүгнэлт нь аудиторын тайлан гаргах өдөр хүртэл олж авсан аудитын нотолгоонд суурилдаг. Гэхдээ компанийн тасралтгүй байх чадавхад нөлөөлөх нөхцөл байдал, үйл явдал ирээдүйд үүсч болох юм.
- ✓ Санхүүгийн тайлангийн толилуулга, бүтэц, агуулга, тодруулгыг багтаагаад санхүүгийн тайлангууд нь үнэн зөв толилуулгын шаардлагыг хангахуйц хэмжээнд гол гол ажил гүйлгээ ба үйл явдлыг илэрхийлсэн эсэхийг үнэлдэг.
- ✓ Бид аудитын цар хүрээ, хугацаа, аудитын явцад олж илрүүлсэн томоохон чухал асуудлууд болон ажиглагдсан дотоод хяналтын сул талуудын талаар эрх бүхий удирдлагатай харилцдаг.

Тайлангийн хэрэглээ

Энэхүү тайлан нь Монгол Улсын "Компанийн тухай хууль"-ийн 95.1 дүгээр зүйлд заагдсан зорилгоор Бэрх-Уул ХК-ийн хувьцаа эзэмшигчдэд зориулж бэлтгэсэн.



Огноо:

2025.09.25

**3. БЭРХ-УУЛ ХК –ийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх
САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН**

(Төгрөгөөр)

	Төгрөг	
	2023.12.31	2024.12.31
ХӨРӨНГӨ		
Эргэлтийн бус хөрөнгө		
Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө	193,955,003.18	193,955,003.18
Хойшлогдсон татварын хөрөнгө		
Хайгуул ба үнэлгээний хөрөнгө	2,790,040,147.40	2,790,040,147.40
Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт		
Биологийн хөрөнгө	3,400,000.00	3,400,000.00
Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө	2,267,630,720.22	2,267,630,720.22
Биет бус хөрөнгө	704,833.40	6,041,268.00
Үндсэн хөрөнгө	1,053,042,830.39	1,143,657,653.87
НИЙТ ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГӨ	6,308,773,534.59	6,404,724,792.67
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ		
Урьдчилж төлсөн зардал тооцоо	29,418,854.29	53,783,232.29
Бараа материал	2,259,063.02	40,671,018.16
Бусад санхүүгийн хөрөнгө		
Бусад авлага	40,614,740.00	43,921,210.00
Татвар, НДШ-ийн авлага	103,375,036.36	66,008,540.23
Дансны авлага	1,046,750,513.73	918,884,232.31
Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгө	84,328,098.00	25,278,449.71
НИЙТ ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	1,306,746,305.40	1,148,526,682.70
НИЙТ ХӨРӨНГӨ	7,615,519,839.99	7,553,251,475.37
ӨМЧ БА ӨР ТӨЛБӨР		
Өмч		
Хувьцаат капитал	1,906,208,000.00	1,906,208,000.00
Нэмж төлөгдсөн капитал		
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	1,990,685,163.16	1,990,685,163.16
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн нөөц		
Эздийн өмчийн бусад хэсэг		
Хуримтлагдсан ашиг алдагдал	(31,544,945,565.21)	(32,242,343,959.81)
НИЙТ ӨМЧ	(27,648,052,402.05)	(28,345,450,796.65)
ӨР ТӨЛБӨР		
Эргэлтийн бус өр төлбөр		
Урт хугацаат зээл	3,144,700,790.39	3,153,229,658.73
Нөөц өр төлбөр	4,954,016,727.55	4,954,016,727.55
Хойшлогдсон татварын өр		
Эргэлтийн бус өр төлбөрийн дүн	8,098,717,517.94	8,107,246,386.28
Дансны болон бусад өр төлбөр	2,199,179,364.69	2,406,649,838.12
Цалингийн өглөг	248,844,217.60	248,844,217.46
Татварын өр	1,721,264,156.04	1,595,692,655.91
НДШ-ийн өглөг	13,838,882.50	280,133.65
Богино хугацаат зээл	239,970,369.78	742,781,901.99
Хүүний өглөг	22,721,385,562.05	22,784,887,267.25
Урьдчилж орсон орлого	20,372,171.44	12,319,871.36
Бусад богино хугацаат өр төлбөр		
Эргэлтийн өр төлбөрийн дүн	27,164,854,724.10	27,791,455,885.74
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	35,263,572,242.04	35,898,702,272.02
НИЙТ ӨМЧ ӨР ТӨЛБӨР	7,615,519,839.99	7,553,251,475.37



**4. БЭРХ-УУЛ ХК-ийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх
ОРЛОГЫН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАЙЛАН**

(Төгрөгөөр)

	2023.12.31	2024.12.31
Орлого		
Борлуулалтын орлого	1,940,729,702.14	1,134,182,534.18
Борлуулалтын өртөг	1,426,181,975.57	1,018,339,315.52
Нийт ашиг (алдагдал)	514,547,726.57	115,843,218.66
Түрээсийн орлого	10,363,636.37	7,363,636.37
Хүүний орлого	3,834,013.47	272,034.74
Ногдол ашгийн орлого		
Эрхийн шимтгэлийн орлого		
Бусад орлого	167,690,909.09	100,470,507.43
Борлуулалт маркетингийн зардал		
Ерөнхий ба удирдлагын зардал	860,170,289.73	845,679,875.96
Санхүүгийн зардал	216,519,892.66	
Бусад зардал	249,011,001.81	
Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз)	872,865,279.02	(75,667,915.84)
Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны олз (гарз)	1,159,711,479.09	
Биет бус хөрөнгө данснаас хассаны олз (гарз)		
Хөрөнгө орлуулалт борлуулсанаас үүссэн олз (гарз)		
Бусад ашиг (алдагдал)		
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг алдагдал	1,403,311,859.41	(697,398,394.60)
Орлогын татварын зардал	48,877,736.87	
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	1,354,434,122.54	(697,398,394.60)
Бусад дэлгэрэнгүй орлого		
Бусад олз гарз		
Орлогын нийт дүн		
Нэгж хувьцаанд ноогдох суурь ашиг(алдагдал)	1,354,434,122.54	(697,398,394.60)



5. БЭРХ-УУЛ ХК –ийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

(Төгрөгөөр)

	Өмч	Нэмж төлөгдсөн капитал	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Хуримтлагдсан ашиг алдагдал	Нийт дүн
	MNT	MNT	MNT	MNT	MNT
2023 оны 12 сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,906,208,000.00	-	1,990,685,163.16	(31,544,945,565.21)	(27,648,052,402.05)
НББ-бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт буюу алдааны залруулга					-
Залруулсан үлдэгдэл					-
Тайлант үеийн ашиг алдагдал				(697,398,394.60)	(697,398,394.60)
Бусад дэлгэрэнгүй орлого					-
Өмчид гарсан өөрчлөлт					-
Зарласан ногдол ашиг					-
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн 2024 оны 12 сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,906,208,000.00	-	1,990,685,163.16	(32,242,343,959.81)	(28,345,450,796.65)

6. БЭРХ-УУЛ ХК -ийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

(Төгрөгөөр)

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2023.12.31	2024.12.31
Үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Мөнгөн орлогын дүн	2,118,489,922.75	1,670,690,070.69
Мөнгөн зарлагын дүн	2,497,276,362.62	1,624,401,922.32
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(378,786,439.87)	46,288,148.37
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	2,581,710,292.78	(67,248,391.00)
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(2,186,385,651.50)	(38,089,405.66)
Валютын ханшийн зөрүү	-	-
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	16,538,201.41	(59,049,648.29)
Мөнгө, Түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	67,769,896.59	84,328,098.00
Мөнгө, Түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	84,328,098.00	25,278,449.71
	(0.00)	(0.00)

7. Бэрх-Уул ХК-ийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-нээр дуусгавар болсон жилийн санхүүгийн тайлангийн тэмдэглэл

Эдгээр тэмдэглэлүүд нь хавсаргасан санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг бөгөөд тэдгээртэй хамт уншигдана.

А. Бэрх-Уул ХК –ийн товч мэдээлэл

- Байршил:
Монгол улс, Хэнтий аймаг, Батноров сум, 7-р баг, Бэрх тосгон, 1-р хороо, Бэрх-Уул ХК-ийн байр
- Өмчийн хэлбэр:
Хувийн өмчит ХХК РД- 2643928
Улсын бүртгэлийн дугаар: 1810002001
- Харилцдаг санхүү, татварын байгууллага:
Хэнтий аймгийн санхүү, төрийн сан
- Тайлангийн хугацаа:
2024 оны 01 сарын 01-нээс
2024 оны 12 сарын 31-нийг дуустал
- Удирдлага: ТУЗ-ийн дарга Р. Бадрах
Гүйцэтгэх захирал А. Даваажав
Ерөнхий нягтлан бодогч Ж.Пүрэвдорж
- Үйл ажиллагааны үндсэн чиглэл:
Монгол улсад ашигт малтмалын хайгуул, ашиглалт явуулах
Гадаад худалдаа эрхлэх

Үндсэн ажиллагааны товч танилцуулга

Бэрх-Уул ХК нь 1954 онд анх Жоншит толгойн орднын жоншийг ил аргаар ашиглах болсноор Бэрхийн уурхайн үйл ажиллагаа эхэлсэн түүхтэй. Бэрх-Уул ХК-ийн үүсгэн байгуулагчийн шийдвэрээр 2001 онд Бэрх-Уул хувьцаат компани болсноор Монголын Хөрөнгийн биржэд бүртгэлтэй болж, улмаар 2005 онд хувьчлагдаж хувийн хэвшлийн хувьцаат компани болон үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Тус компани нь үүсгэн байгуулагдсанаас хойш 66 жилийн туршид үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаагаа тасарлтгүй явуулж байгаа Монгол улсад ашигт малтмалын хайгуул, ашиглалт явуулах, уул уурхайн чиглэлээр Монгол Улсын тэргүүлэгч компаниудын нэг юм.

Бэрх-Уул ХК нь Монгол улсад бүртгэлтэй, тус улсын нутаг дэвсгэр дээр үйл ажиллагаа явуулдаг хувьцаат компани юм.

Төлөөлөн удирдах зөвлөл/ТУЗ/ нь 9 гишүүнтэй, Үүнээс хараат бус гишүүн 3 байна. ТУЗ-ийн дарга Р. Бадрах, Гүйцэтгэх захирал А. Даваажав юм.



8. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ҮНДСЭН БОДЛОГУУДЫН ХУРААНГУЙ

1. Санхүүгийн тайлан бэлтгэсэн үндэслэл

Бэрх-Уул ХК-ийн удирдлага нь Компанийн тухай хуулийн 95 дугаар зүйл, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн дагуу компанийн хөрөнгө, эх үүсвэр, санхүүгийн байдал, хүлээн зөвшөөрсөн орлого, зарлага, тэдгээрийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээг Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт/СТОУС/ Монгол улсын нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжийн дагуу үнэн зөв илэрхийлэх явдал юм.

Бэрх уул ХК-ийн 2024 оны жилийн санхүүгийн тайлангууд нь Нягтлан бодох бүртгэлийн Олон Улсын сатандартын Хорооноос гаргаж, мөрдүүлсэн Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт (СТОУС) болон Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу бэлтгэгдсэн байна.

Компанийн тайлагнагч валют нь Монгол улсын мөнгөн тэмдэгт Төгрөг байна.

Санхүүгийн тайлангууд нь доорхи зүйлсээс бусад зүйлсийн хувьд түүхэн өртөгт суурилан бэлтгэгдсэн.

- Санхүүгийн хэрэглүүр-Ашиг алдагдлаарх бодит үнэ цэнээр хэмжих
- Санхүүгийн хөрөнгө- Зээл ба авлага
- Санхүүгийн өр төлбөр-Хорогдуулсан өртгөөр илэрхийлэх

Нягтлан бодох бүртгэлийн суурь

Байгууллагын санхүүгийн үзүүлэлтүүдийг хэмжих валют болох Монгол Төгрөгөөр илэрхийлэгдсэн Санхүүгийн тайлангууд нь аккрузл сууриар бэлтгэгдсэн.

Тасралтгүй үйл ажиллагааны зарчим

Тус компани нь 2001 онд хувьцаат компани болж өөрчлөн байгуулагдсанаас хойш тасралтгүй үйл ажиллагаа явуулж байна. Тасралтгүй байх зарчмын дагуу байгууллага өөрийн бизнесийг төсөөлж болох ирээдүйн хугацаанд үргэлжлүүлнэ гэсэн төсөөлөл дээр үндэслэн санхүүгийн тайлангаа бэлтгэнэ. Хэрэв удирдлага байгууллагыг татан буулгах, үйл ажиллагааг зогсоохоор санаархаж байгаа буюу эсвэл тэгэхээс өөр ямарч бодит боломжгүй байхаас бусад тохиолдолд ерөнхий зорилготой санхүүгийн тайланг тасралтгүй байх зарчмын дагуу бэлтгэдэг. Тасралтгүй байх таамаглалыг хэрэглэх нь зохимжтой бол тухайн байгууллага бизнесийн хэвийн явцад хөрөнгөө хэрэгжүүлж, өр төлбөрөө барагдуулах боломжтой байна гэсэн үндэслэлээр хөрөнгө ба өр төлбөрийг бүртгэдэг.

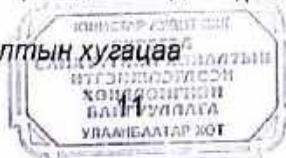
Нягтлан бодох бүртгэлээ Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу Интер Актив ХХК-ийн Daimond 5.0 санхүүгийн программаар хөтөлдөг.

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн чухал тооцоолол ба шийдэл

СТОУС-ын дагуу санхүүгийн тайланг бэлтгэхэд тодорхой, чухал нягтлан бодох бүртгэлийн тооцоолол хийхийг шаарддаг. Мөн компанийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг хэрэглэхэд удирдлагаас шийдэл гаргахыг шаарддаг.

Компани ирээдүйн үйл ажиллагаатай холбоотой тодорхой тооцоолол ба төсөөлөл ашигладаг. Түүхэн туршлага болон үүссэн нөхцөл байдалд тохиромжтой гэж үзсэн ирээдүйн үйл ажиллагааны талаарх таамаглал гэх мэт бусад хүчин зүйлд үндэслэн тооцоолол ба шийдлийг тогтмол үнэлдэг. Бодит үр дүн нь тооцоолол ба төсөөллөөс ялгаатай байж болно.

Элэгдүүлэх хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа



Компанийн удирдлага нь хүлээгдэж буй хөрөнгийн ашиглалтанд суурилан тайлант үе бүрийн эцэст барилга байгууламж, тоног төхөөрөмж, компьютер дагалдах хэрэгсэл болон биет бус хөрөнгө зэрэг элэгдүүлдэг хөрөнгийн ашиглалтын хугацааг шалгадаг. Гарсан үр дүн нь магадгүй техникийн хуучралтын улмаас тооцоолол ба төсөөллөөс ялгаатай байж болох юм.

Бараа материал

Бараа материалыг өртөг, цэвэр боломжит үнийн аль багаар тусгана. Цэвэр боломжит үнэ цэнийг тооцохдоо тооцоолол хийх үеийн хамгийн найдвартай бэлэн байгаа нотолгоог авч үздэг. Компанийн бизнес нь технологийн өөрчлөлттэй нягт уялдаатай бол борлуулалтын үнэ нь хурдан өөрчлөгдөж байдаг. Бараа материалын дансны үнийн ирээдүйд гарах өөрчлөлт нь зах Зээлийн үнийн өөрчлөлтөөс шалтгаална.

Хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

Хөрөнгө эсвэл мөнгө бий болгогч нэгж тус бүрийн хувьд аливаа үнэ цэнийн бууралт оршин байгаа эсэхийг тайлант үе бүрийн эцэст тодорхойлдог. Тухайн хөрөнгө эсвэл мөнгө бий болгогч нэгжийг ашиглах ба худалдан борлуулснаас бий болох бодит үнэ цэнэ нь хөрөнгийн дансны үнээс бага байх тохиолдолд үнэ цэнийн бууралтыг авч үздэг. Бодит үнэ цэнэ нь тухайн арилжааны талаар зохих мэдлэг бүхий оролцогч эсвэл сонирхогч талуудын хоорондын хөрөнгөө худалдах, солилцох тохиролцсон үнээр тодорхойлогдоно.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогууд

а) Санхүүгийн хөрөнгө

Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгөнд касс дахь бэлэн мөнгө, санхүүгийн байгууллагад хадгалагдаж байгаа мөнгө, бусад богино хугацаатай, 3 сар эсвэл түүнээс богино хугацаанд мөнгө болох чадвартай, үнийн өөрчлөлтөнд өртемтгий бус хөрөнгө оруулалт болон банкны овердрафт багтана.

Анхны хүлээн зөвшөөрөлт ба хэмжилт

Санхүүгийн хөрөнгийг анх удаа түүний бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрөх ба бодит үнэ цэнэ нь ашиг алдагдлаар хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгөөс бусад хөрөнгийн хувьд анхны хүлээн зөвшөөрөлтийн бодит үнэ цэнэд ажил гүйлгээний зардлыг нэмж оруулна. Бодит үнэ цэнэ нь ашиг алдагдлаар хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгийн хувьд ажил гүйлгээний зардлыг тайлант үеийн ашиг алдагдлаар тайлагнана.

Ангилал

Санхүүгийн хөрөнгийг дараа үеүдэд хэмжих зорилгоор дараах байдлаар ангилна.

i. Зээл ба авлага

Зээл ба авлагууд нь идэвхитэй зах зээлийн жишиг үнэгүй, тогтмол эсвэл тодорхойлж болох төлбөртэй, үүсмэл биш санхүүгийн хөрөнгө юм.

ii. Бодит үнэ цэнэ нь ашиг алдагдлаар хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгө

Бодит үнэ цэнэ нь ашиг алдагдлаар хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгө нь арилжааны буюу ашиг олох зорилгоор худалдан аваад богино хугацаанд эргүүлэн худалдах зориулалттай хөрөнгө болон анхнаасаа бодит үнэ цэнэ нь ашиг алдагдлаар хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгө гэж ангилсан хөрөнгүүд юм.



Идэвхитэй зах зээлийн жишиг байхгүй, бодит үнэ цэнийг нь хэмжих боломжгүй өмчийн хэрэглүүрт оруулсан хөрөнгө оруулалтын бодит үнэ цэнэ нь ашиг алдагдлаар хэмжигдэх хөрөнгө гэж ангилахгүй.

Дараа үеийн хэмжилт

Зээл ба авлага, дуусах хугацаа хүртэл нь эзэмших хөрөнгө оруулалтыг үр ашигт хүүгийн арга ашиглан хорогдуулсан өртгөөр хэмжинэ.

Борлуулах боломжтой санхүүгийн хөрөнгө болон бодит үнэ цэнэ нь ашиг алдагдлаар хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгийг дараа үеүдэд бодит үнэ цэнээр хэмжинэ. Бодит үнэ цэнээс үүссэн олз, гарзыг дараах байлдээр хүлээн зөвшөөрнө. Үүнд:

- ✓ Бодит үнэ цэнэ нь ашиг алдагдлаар хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгийн хувьд ашиг, алдагдлын тайланд бусад орлого, бусад зардлаар
- ✓ Гадаад валютаар илэрхийлсэн үнэт цаас бүхий борлуулах боломжтой хөрөнгийн хувьд үнэт цаасны хорогдуулсан өртөгт орсон өөрчлөлттэй холбоотой үүссэн ханшийн зөрүүг ашиг, алдагдлаар, дансны үнийн бусад өөрчлөлтийг дэлгэрэнгүй орлогоор
- ✓ Борлуулах боломжтой санхүүгийн хөрөнгө гэж ангилсан мөнгөн болон мөнгөн бус үнэт цаасны хувьд бусад дэлгэрэнгүй орлогоор,

Бодит үнэ цэнэ нь ашиг алдагдлаар хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгөөс олсон хүүгийн орлогыг цэвэр олз, гарзаар тайлагнана. Үр ашигт хүүгийн аргаар тооцсон борлуулах боломжтой санхүүгийн хөрөнгө, дуусах хугацаа хүртэл эзэмших хөрөнгө оруулалт болон зээл, авлагын хүүг ашигт, алдагдлын тайланд хүлээн зөвшөөрнө.

Үл хүлээн зөвшөөрөлт

Дараах тохиолдолд санхүүгийн хөрөнгийг үл хүлээн зөвшөөрнө.

- ✓ Санхүүгийн хөрөнгөөс орж ирэх мөнгөн урсгалын хүлээн авах эрхийн хугацаа дууссан, эсвэл
- ✓ Санхүүгийн хөрөнгөөс орж ирэх мөнгөн урсгалыг авах эрхийг шилжүүлсэн бөгөөд (а) санхүүгийн хөрөнгийн эрсдэл, өгөөж бүрэн шилжсэн, эсвэл (б) бүх эрсдэл, өгөөж болон хөрөнгийг шилжүүлаагүй боловч захирах эрхийг нь шилжүүлсэн байх.

Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

Тайлант хугацаа бүрийн эцэст санхүүгийн хөрөнгийн (эсвэл бүлэг санхүүгийн хөрөнгийн) үнэ цэнэ буурсан байгаа эсэхийг үнэлнэ. Анх хүлээн зөвшөөрсний дараа тохиолдсон нэг эсвэл хэд хэдэн үйл явдлаас шалтгаалан үнэ цэнийн бууралт бий болсныг харуулах бодитой бууралт байгаа бол уг хөрөнгийн үнэ цэнэ буурсан гэж үзнэ.

i) Хорогдуулсан өртгөөр хэмжсэн хөрөнгө

Зээл ба авлагын хувьд хөрөнгийн дансны үнэ болон санхүүгийн хөрөнгийн анхны үр ашигт хүүг ашиглан дискаунтчилсан ирээдүйн мөнгөн урсгалын өнөөгийн үнэ цэнийн зөрүүгээр үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг тооцно. Хөрөнгийн дансны үнийг бууруулж, үнэ цэнийн бууралтыг ашиг алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө. Дараагийн хугацаанд үнэ цэнийн бууралтын алдагдал буурсан бол өмнө хүлээн зөвшөөрсөн үнэ цэнийн бууралтын буцаалтыг ашиг алдагдлаар бүртгэнэ.

ii) Борлуулах боломжтой хөрөнгө

Борлуулах боломжтой хөрөнгийн үнэ цэнэ буурсныг илтгэх бодитой нотолгоо байгаа бол худалдан авсан өртөг болон одоогийн бодит үнэ цэнэ (өмнө нь хүлээн зөвшөөрсөн санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтыг хассаны дараах) хоорондын зөрүүгээр хуримтлагдсан алдагдлаар өмчийг бууруулж, ашиг алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Ашиг алдагдлаар хүлээн зөвшөөрсөн байсан өмчийн хэрэглүүрт тооцсон үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг дараагийн хугацаанд ашиг алдагдал руу буцаахгүй.

Борлуулах боломжтой хөрөнгө гэж ангилсан өрийн үнэт цаасны бодит үнэ цэнэ дараагийн үеүдэд өссөн бол уг өсөлт нь өмнөх хугацаанд ашиг алдагдлаар хүлээн зөвшөөрсөн үнэ цэнийн бууралтын дараа тохиолдсон үйл явдлаас хамаарсан эсэхийг тодорхойлж, ашиг алдагдлыг буцаана.



b) Санхүүгийн өр төлбөр

Компани өр төлбөрийн зорилгоос хамаарч санхүүгийн өр төлбөрөө дараах хоёр ангиллын аль нэгээр нь ангилна:

- ✓ Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хэмжигдэх санхүүгийн өр төлбөр
- ✓ Бусад санхүүгийн өр төлбөр

Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хэмжигдэх санхүүгийн өр төлбөр

Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хэмжигдэх санхүүгийн өр төлбөрт зөвхөн алдагдалтай санхүүгийн үүсмэл хэрэглүүр багтана. Энэ ангилалд багтсан санхүүгийн өр төлбөрийг Санхүүгийн байдлын тайланд бодит үнэ цэнээр тусгаж, бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрнө.

Ашиг олох зорилгоор бус харин эрсдэлаас хамгаалах зорилгоор үүсмэл хэрэглүүр эзэмшиж, гаргадаг. Үүнээс бусад арилжаалагдах, эсвэл үнэ цэнийг нь ашиг, алдагдлаар хэмжих зорилготой санхүүгийн өр төлбөр байхгүй болно.

Бусад санхүүгийн өр төлбөр

Бусад санхүүгийн өр төлбөрт дараах зүйлс багтана:

- ✓ Банкны Зээл болон бусад хүү тооцогдох санхүүгийн өр төлбөрийг анх хүлээн зөвшөөрөхдөө тухайн хэрэглүүрийг гаргахтай шууд холбоотой зардлыг бодит үнэ цэнээс хассан дүнгээр бүртгэнэ. Ийм төрлийн хүүтэй өр төлбөрийг тайлангийн үеүдэд бүртгэхдээ үр ашигт хүүний түвшин ашиглан хорогдуулсан өртгөөр хэмждэг. Санхүүгийн өр төлбөрийн хүүний зардалд анхны гүйлгээний зардал, эргэлтээс гаргах өдөр төлөгдөх аливаа нэмүү өртөг болон төлөгдөөгүй өрийн хүү, эсвэл купон багтана.
- ✓ Анх бодит үнэ цэнээр нь хүлээн зөвшөөрсөн дансны өглөг ба бусад богино хугацаат мөнгөөрх өр төлбөрийг дараа үеүдэд үр ашигт хүүний түвшинг хэрэглэн хорогдуулсан өртгөөр хэмжинэ.

Компани санхүүгийн өр төлбөрийг тус өр төлбөртэй холбоотой үүрэг хариуцлага цуцлагдсан, чөлөөлөгдсөн болон хугацаа нь дуусгавар болсон үед үл хүлээн зөвшөөрнө.

Нөхөн сэргээлтийн нөөц нь өмнөх үеийн үйл явдлынүр дүнд, ирээдүйн цаг хугацаа болоод мөнгөн дүнгийн хувьд тодорхой бус хуулийн дагуух хариуцлага үүссэн үед хүлээн зөвшөөрөгдөнө. Тайлангийн өдрөөрх нөөцийн дүн нь ирээдүйн нөхөн сэргээлтэд шаардагдах зардлын өнөөгийн үнэ цэнээр илэрхийлэгдэнэ.

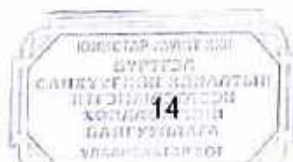
c) Үндсэн хөрөнгө

Анхны хүлээн зөвшөөрөлт ба хэмжилт

Үндсэн хөрөнгө нь хуримтлагдсан элэгдэл хассан цэвэр дүнгээр тайлагнагдсан. Түүхэн өртөг нь худалдан авахтай холбоотой зардлаас бүрдэнэ. Үндсэн хөрөнгөд барилга байгууламж, машин тоног төхөөрөмж, тээврийн хэрэгсэл, тавилга эд хогшил, компьютер бусад хэрэгсэл болон бусад хөрөнгө бүртгэгдсэн байна. Үндсэн хөрөнгийг данснаас хассанаас үүссэн олз, гарзыг хөрөнгийн дансны үнийг хүлээн авсан төлбөртэй нь харьцуулан тодорхойлж, орлогын тайланд ашиг, алдагдлаар тусгана.

Элэгдэл

Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг шулуун шугамын аргаар байгуулдаг.



d) Эздийн өмч

Энгийн хувьцааг өмчөөр бүртгэсэн.

Хуримтлагдсан ашиг нь үйл ажиллагаа эхэлсэн үеэс хуримтлагдаж, ногдол ашиг хуваарилсны дараа үлдэж буй цэвэр ашиг юм.

e) Орлого

Эдийн засгийн өгөөжийг компани хүртэх магадлалтай болсон ба орлогыг бодитойгоор хэмжих боломжтой болсон үед орлогыг хүлээн зөвшөөрч бүртгэх ба аливаа хөнгөлөлт, буцаалт болон үнийн бууралтыг хассан цэвэр дүнгээр нь тайланд тусгана.

Хүүний орлого

Хүүний орлогыг үндсэн Зээл буюу хэрэглүүрийн үлдэгдэл болон холбогдох харилцах хадгаламжийн үлдэгдэл, үр ашигт хүүний түвшнаар тооцож, аккруэл сууриар хүлээн зөвшөөрнө.

f) Өртөг ба Зардал

Хувь нийлүүлэгчдэд хуваарилснаас бусад мөнгөний гадагш урсгал хэлбэрээр хөрөнгийг бууруулж, өр төлбөр ихэсгэдэг эдийн засгийн өгөөжийн бууралт гарах үед зардлыг хүлээн зөвшөөрдөг. Зардлыг орлогын нэгэн адил аккурэл сууриар бүртгэсэн. Зардлыг борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг, үйл ажиллагааны зардал, үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал ба гарз гэж ангилж бүртгэсэн. Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг нь борлуулалтын орлогод ногдох бүтээгдэхүүний өртөг юм. Өртөг зардлыг тайлант хугацааны ашиг алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрнө.

g) Санхүүгийн орлого, зардал

Санхүүгийн орлогод харилцах, хадгаламжийн үлдэгдэлд бодогдсон хүүний орлого болон бусад холбоотой талуудад олгосон Зээлийн хүүний орлого, богино хугацаат бондын хүүний орлого зэргийг хамруулна. Хүүний орлогыг олсон тайлант үеийнх орлогын тайланд тусгана.

Зээлийн хүүний зардал

Бэлтгэл ажиллагаа шаардлагатай хөрөнгийг худалдан авах, барьж байгуулах эсвэл үйлдвэрлэхтэй шууд холбоотой Зээлийн хүүгийн зардлыг ашиглах эсвэл борлуулахад бэлэн болгох зорилгоор хөрөнгийг бэлтгэх болон бүрэн дуусгахад шаардлагатай хугацааны туршид капиталжуулна. Бэлтгэх ажиллагаа шаардлагатай хөрөнгө гэдэг нь хөрөнгийг ашиглах эсвэл борлуулахад бэлэн болтол тодорхой хугацаа шаардлагатай хөрөнгө юм.

h) Ханшийн зөрүүг хүлээн зөвшөөрөх

Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн хөрөнгө болон авлага, өглөгийг тайлагналын өдрийн Монгол банкны зарласан хаалтын ханшаар бүртгэлийн валют руу хөрвүүлснээс үүссэн ханшийн зөрүүг тайлант хугацааны ашиг алдагдалд хүлээн зөвшөөрнө.

Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн ба түүхэн өртгөөр хэмжигдсэн мөнгөн бус зүйлсийг тухайн ажил гүйлгээг гарсан өдрийн албан ханшаар хөрвүүлдэг. Хөрвүүлэлтээс үүдэлтэй Гадаад валютын ханшийн зөрүү нь орлогын тайланд тайлагнагдсан.



i) *Татварын бүртгэл*

Орлогын албан татвар

Орлогын албан татварыг тайлант үеийн эцэст хүчин төгөлдөр хэрэгжиж байсан хууль тогтоомжийн дагуу санхүүгийн тайлангуудад хүлээн зөвшөөрнө. Орлогын албан татварын зардал нь тухайн жилийн татварын зардал болон хойшлогдсон татвараас бүрдэх бөгөөд уг зардлуудтай холбоотой ажил гүйлгээ нь тухайн жилд эсвэл өөр тайлант хугацаанд бусад дэлгэрэнгүй орлогод эсвэл өмчид шууд бүртгэснээс бусад тохиолдолд тухайн жилийн орлого, зардалд хүлээн зөвшөөрөгдөнө.

j) *Холбоотой талууд*

Компанид дараах талуудыг холбоотой талууд гэж үздэг.

а. Компанийн шууд эсвэл шууд бусаар хянадаг эсвэл хянагддаг, эсвэл нэгдсэн хяналтанд багтдаг компаниуд.

б. Хараат компаниуд.

в. Компанийн саналын эрхтэй хувьцааг шууд эсвэл шууд бусаар эзэмшиж томоохон нөлөө үзүүлдэг хувь хүмүүс эсвэл тэдгээр хувь хүмүүсийн гэр бүлийн гишүүд.

г. Компанийн үйл ажиллагааг төлөвлөх, чиглүүлэх, хянах эрх ба үүрэгтэй удирдлагын гол ажилтнууд, үүнд компанийн захирлууд ба удирдах ажилтнууд болон тэдгээрийн гэр бүлийн гишүүд.

д. Компанийн саналын эрхтэй хувьцааны дийлэнх хувийг шууд эсвэл шууд бусаар эзэмшдэг (в) ба (г)-д тодорхойлсон хувь хүмүүс эсвэл тэдгээр хүмүүс нь томоохон нөлөө үзүүлдэг. Компанийн гол удирдлагад нэг гишүүн нь болж байгаа компаниуд мөн багтана.

к) *Болзошгүй зүйлс*

Хэрэв өнгөрсөн үйл явдлын үр дүнгээс хамааран компани нь хууль ёсны эсвэл практик үүрэг хариуцлагыг хүлээж байгаа бөгөөд энэ хариуцлагыг зохих ёсоор тодорхойлох боломжтой ба эдийн засгийн үр өгөөжөөр уг хариуцлагыг барагдуулах боломжтой үед болзошгүй зүйлсийг хүлээн зөвшөөрнө. Ирээдүйн үйл ажиллагааны алдагдалд зориулан болзошгүй өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрөхгүй.



9. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

1) Тодруулга-Эргэлтийн бус хөрөнгө, элэгдэл

Балансын өдрөөрх байгууллагын эргэлтийн бус хөрөнгө, хөрөнгийн элэгдэл дансны үлдэгдлийг дараах байдлаар тайлагнасан. Үүнд:

Ангилал	Тайлбар	2023/12/31-ний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	/төгрөгөөр/ 2024/12/31-ний үлдэгдэл
Газар	Хөрөнгө	35,579,040.00			36,579,040.00
Барилга	Хөрөнгө	811,063,064.92			811,063,064.92
байгууламж	Хуримтлагдсан элэгдэл	161,694,968.89	11,394,100.66		173,089,069.55
Машин	Хөрөнгө	152,700,000.00			152,700,000.00
механизм	Хуримтлагдсан элэгдэл	39,848,731.65	11,779,114.56		51,627,846.21
Машин тоног	Хөрөнгө	406,542,527.29	137,631,746.91		544,174,274.20
төхөөрөм	Хуримтлагдсан элэгдэл	162,130,529.56	19,999,875.86		182,130,405.42
Тавилга	Хөрөнгө	114,400,600.09			114,400,600.09
эд хогшил	Хуримтлагдсан элэгдэл	109,415,027.59	3,190,704.95		112,605,732.54
Компьютер хэрэгсэл	Хөрөнгө	27,586,089.67			27,586,089.67
	Хуримтлагдсан элэгдэл	22,739,233.89	733,127.40		23,472,361.29
Нийт эргэлтийн бус хөрөнгө	Хөрөнгө	1,548,871,321.97	137,631,746.91	-	1,686,503,068.88
	Хуримтлагдсан элэгдэл	495,828,491.58	47,096,923.43	-	542,925,415.01
Нийт үлдэгдэл өртөг		1,053,042,830.39	90,534,823.48		1,143,577,653.87

2) Тодруулга-Биет бус хөрөнгө

Биет бус хөрөнгө гэж биет шинж чанаргүй, тодорхойлж болохуйц, мөнгөн бус хөрөнгийг хэлнэ. Санхүүгийн байдлын тайланд биет бус хөрөнгийг хуримтлагдсан хорогдол, хуримтлагдсан үнэ цэнийн бууралтыг хассан дансны цэвэр дүнгээр нь толилуулна.

Ангилал	Тайлбар	2023/12/31-ний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	/Төгрөгөөр/ 2024/12/31-ний үлдэгдэл
Патент	хөрөнгө	1,822,033.00	5,751,400.00		7,573,433.00
	Хуримтлагдсан элэгдэл	1,117,199.60	414,965.40		1,532,165.00
Программ хангамж	Хөрөнгө	1,383,750.00			1,383,750.00
	Хуримтлагдсан элэгдэл	1,383,750.00			1,383,750.00
Нийт биет бус хөрөнгө	Хөрөнгө	3,205,783.00	5,751,400.00	-	8,957,183.00
	Хуримтлагдсан элэгдэл	2,500,949.60	414,965.40	-	2,915,915.00
Нийт үлдэгдэл өртөг		704,833.40	5,336,434.60		6,041,268.00

3) Тодруулга-Биологийн хөрөнгө хөрөнгө

Биологийн хөрөнгө гэдэг нь амьд амьтан, ургамал юм. Хөдөө аж ахуйн үйл ажиллагаа эрхэлдэг аж ахуйн нэгжийн эргэлтийн бус хөрөнгөнд хамаарах өсч үржиж, үр жимс, үр төлөө өгдөг амьд амьтан, ургамал зэргийг биологийн хөрөнгөөр бүртгэнэ. Бодит үнэ цэнийг хэмжих боломжгүй байгаагаас бусад бүх тохиолдолд биологийн хөрөнгийг анх хүлээн авах үед болон тайлангийн хугацааны эцэс бүрт борлуулалтын зардлыг хассан бодит үнэ цэнээр хэмжинэ.

Ангилал	Тайлбар	2023/12/31-ний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	/төгрөгөөр/ 2024/12/31-ний үлдэгдэл
Үндсэн сүргийн мал амьтад	Хөрөнгө	3,400,000.00			3,400,000.00
Тахиа	Хөрөнгө				-
Биологийн хөрөнгийн дүн	Хөрөнгө	3,400,000.00	-	-	3,400,000.00

Биологийн хөрөнгө болох төл хүлээн авах үед бодит үнэ цэнээр бүртгэдэг. Тайлант үе бүрийн эцэст биологийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтөөс бий болсон олз, гарзыг бүртгэнэ.

4) Тодруулга-Хайгуул ба үнэлгээний хөрөнгө

Хайгуул ба үнэлгээний хөрөнгийг СТОУС 6 Ашигт малтмалын нөөцийн хайгуул ба үнэлгээний дагуу бүртгэнэ.

Ангилал	Тайлбар	2023/12/31-ний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	/төгрөгөөр/ 2024/12/31-ний үлдэгдэл
Хайгуул ба үнэлгээний хөрөнгө	хөрөнгө	9,377,796,399.32			9,377,796,399.32
	үнэ цэнийн бууралт	6,587,756,251.92			6,587,756,251.92
Хайгуул ба үнэлгээний хөрөнгийн дүн	Хөрөнгө	9,377,796,399.32	-	-	9,377,796,399.32
	үнэ цэнийн бууралт	6,587,756,251.92	-	-	6,587,756,251.92
Нийт үлдэгдэл өртөг		2,790,040,147.40	-	-	2,790,040,147.40

5) Тодруулга-Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө

Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө гэж капиталын үнийг өсгөх, түрээсийн орлого олох зорилгоор эзэмшиж буй хөрөнгийг хэлнэ. Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгийг анхны удаад өртгөөр бүртгэх бөгөөд, дараагийн тайлант үед бодит үнэ цэнээр эсвэл өртгийн загварын аль нэгээр бүртгэнэ.

Ангилал	Тайлбар	2023/12/31-ний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	/төгрөгөөр/ 2024/12/31-ний үлдэгдэл
Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө	Хөрөнгө	2,267,630,720.22			2,267,630,720.22
Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгийн дүн.	Хөрөнгө	2,267,630,720.22	-	-	2,267,630,720.22

6) Тодруулга-Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө

Аж ахуйн нэгжийн урт хугацаат зээлийн авлага болон бусад нэг жилээс дээш хугацаанд цуглуулах урт хугацаат авлагыг энэ хэсэгт толилуулна.

Ангилал	Тайлбар	2023/12/31-ний үлдэгдэл	Нэмэгдсэн	Хасагдсан	/төгрөгөөр/ 2024/12/31-ний үлдэгдэл
Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө	Хөрөнгө	193,955,003.18			193,955,003.18
эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	Хөрөнгө	193,955,003.18	-	-	193,955,003.18

7) Тодруулга-Бараа материал

Байгууллагын үйл ажиллагааг тасралтгүй хангах зорилгоор бэлтгэсэн түүхий эд материал, хангамжийн материал болон бэлэн бүтээгдэхүүн нь бараа материалын бүртгэлд бүртгэгдсэн байна. Бараа материалын өртөг нь худалдаж авсан өртгөөр тодорхойлогдоно.

Балансын өдрөөрх байгууллагын бараа маериал дансны үлдэгдэл дараах байдлаар илэрхийлэгдсэн. Үүнд:

	2023/12/31 -оны үлдэгдэл	2024/12/31-ний үлдэгдэл	өөрчлөлт	
			хувь	тайлбар
Бараа материал	1,544,999.96	160,000.00	1,384,999.96	865.6
Шатах тсдох материал	714,063.60	40,441,454.53	39,727,390.93	98.2
Түүхий эд материал		69,563.63	69,563.63	100.0
	2,259,063.56	40,671,018.16	(38,411,954.60)	(94.4)

8) Тодруулга-Татвар, НДШ-ийн авлага

Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар, нэмэгдсэн өртгийн албан татвар, бусад татвар, төлбөр хураамжийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэлийн тайлант хугацааны эцсээрх илүү төлөгдсөн дүн орно. Улирал ба жилийн эцэс дэх татвар, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн авлагын дүн нь татвар, нийгмийн даатгалын байгууллагын баталгаажуулсан дүнтэй тэнцүү байна.

Балансын өдрөөрх байгууллагын татвар, НДШ-ийн авлага дансны үлдэгдлийг дараах байдлаар тайлагнасан. Үүнд:

	2023/12/31-ний үлдэгдэл	2024/12/31-ний үлдэгдэл	/төгрөгөөр/ өөрчлөлт	
			хувь	тайлбар
ААНОАТатварын авлага	103,375,036.86	66,008,540.23	37,366,496.63	
	103,375,036.86	66,008,540.23	37,366,496.63	56.61

9) Тодруулга-Авлага

Авлагыг юуны авлага болох, байгууллага, хүмүүс гэх мэт төрлөөр ангилж тайлан тэнцэлд байрлуулан нэрлэсэн үнээр нь бүртгэлд тусгана.

Балансын өдрөөрх байгууллагын авлага дансны үлдэгдлийг дараах байдлаар тайлагнасан. Үүнд:

	2023/12/31-ний үлдэгдэл	2024/12/31-ний үлдэгдэл	/Төгрөгөөр/ өөрчлөлт	
			Зөрүү	хувь
Дансны авлага	1,046,750,513.73	918,884,232.31	127,866,281.42	13.9
Бусад авлага /БООАЖАМ/	40,614,740.00	43,921,210.00	(3,306,470.00)	(7.5)
	1,087,365,253.73	962,805,442.31	124,559,811.42	12.9

Тайлант оны эцэст авлага дансыг 127,866.3 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй тайлагнасан. Харилцагч байгууллагатай улирал тутам тооцоо нийлж баталгаажуулан, санхүүгийн тайланд тусгаж байхыг зөвлөж байна.



9.1 Дансны авлага /байгууллага/

	2024/12/31-ний үлдэгдэл	/Төгрөгөөр/ өөрчлөлт	
		хувь	тайлбар
Алтан эрхэс од ХХК	10,000,000.00	3.1	
Дериватив ХХК	10,000,000.00	3.1	
Ирвэс Интэртрейд ХХК	19,000,000.00	5.9	
Тамир өсөх ХХК /Вакум цонх/	1,600,000.00	0.5	
Тэнгис консракшн	80,000.00	0.0	
Харилцагч	6,168,500.00	1.9	
Баялаг хурах ХХК	7,697,998.00	2.4	
Баян-овоо сумын тохижилт			
ААТҮГазар	6,184,000.00	1.9	
Есөн өрлөг баатрууд ХХК	1,584,000.00	0.5	
Зүүн бүсийн худалдааны төв	1,396,010.00	0.4	
Мандал хангай наран ХХК	1,226,500.00	0.4	
Хэнтий ус ХХК	181,910,739.16	56.5	
Цагаан цахир уул ХХК	75,089,528.10	23.3	
	321,937,275.26	100.0	

9.2 Дансны авлага /Хувь хүмүүсээс авах авлага/

	2024/12/31-ний үлдэгдэл	/Төгрөгөөр/ өөрчлөлт	
		хувь	тайлбар
А.Даваажав	6,937,660.05	1.2	
Амаржаргал	1,000,000.00	0.2	
Батзаяа	19,460.00	0.0	
Батсүх	236,959.00	0.0	
Батцэцэг	200,000.00	0.0	
Билгүдэй	805,180.00	0.1	
Ганчулуун	20,362,000.00	3.4	
Даваажаргал	244,381.00	0.0	
Доржийнямбуу	500,000.00	0.1	
Мөнхтогтох Ш	963,835.00	0.2	
Осгондаваа	23,562.00	0.0	
Пүрэвсүрэн	2,300,000.00	0.4	
Сүрэнхорлоо	486,762.00	0.1	
А.Даваажав 3	1,015,951.00	0.2	
Мөнхгэрэл	4,000.00	0.0	
Ууганцэцэг	14,000.00	0.0	
Чингүн	81,460.00	0.0	
Чинзориг	23,562.00	0.0	
Дэмүүл	561,728,185.00	94.1	
	596,946,957.05	100.0	



9.3 Бусад авлага

	2024/12/31-ний үлдэгдэл	/Төгрөгөөр/ өөрчлөлт	
		хувь	тайлбар
Байгаль орчин аялал жуулчлалын яам	40,221,210.00	91.6	
Юнител ХХК	200,000.00	0.5	
Баллан депозит ХХК	3,500,000.00	8.0	
	43,921,210.00	100.0	

10) Тодруулга-Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгө нь бэлэн мөнгөний болон банкин дахь мөнгөний үлдэгдлээс бүрдэнэ.
Балансын өдрөөрх байгууллагын мөнгөн хөрөнгө дансны үлдэгдлийг дараах байдлаар тайлагнасан. Үүнд:

КАСС	валют	12/31/2023		12/31/2024		/Төгрөгөөр/ өөрчлөлт
		доллар	төгрөг	доллар	төгрөг	төгрөг
нийт	MNT		38,019,750.24		23,233,625.15	(14,786,125.09)
		-	38,019,750.24	-	23,233,625.15	(14,786,125.09)
Худалдаа хөгжлийн банк	MNT					
Худалдаа хөгжлийн банк	MNT		3,791,120.29		238,308.60	(3,552,811.69)
Хас банк	MNT		78,211.47		66,211.47	(12,000.00)
Төрийн банк	MNT		6,321,185.33		268,963.30	(6,052,222.03)
Голомт банк	MNT					
Худалдаа хөгжлийн банк	MNT		338,724.33		1,204,192.76	865,468.43
Төрийн банк	MNT		1,254,431.15		14,768.31	(1,239,662.84)
Хаан банк	MNT		247,643.00		86,896.90	(160,746.10)
Хаан банк	MNT		32,399,163.67		859.67	(32,398,304.00)
Худалдаа хөгжлийн банк	USD	13.33	45,464.50	9.77	33,415.84	12,048.66
Худалдаа хөгжлийн банк	USD	173.95	593,289.53	19.42	66,609.70	526,679.83
Худалдаа хөгжлийн банк	Euro	326.80	1,239,114.49	18.11	64,598.01	1,174,516.48
нийт		514.08	46,308,347.76	47.30	2,044,824.56	(40,837,033.26)
нийт мөнгөн хөрөнгө		514.08	84,328,098.00	47.30	25,278,449.71	(55,623,158.35)

Мөнгөн хөрөнгийн зарцуулалтанд 1-р гарын үсгийг Гүйцэтгэх захирал А. Даваажав, 2-р гарын үсгийг ерөнхий нягтлан бодогч Ж.Пүрэвдорж зурдаг.



11) Тодруулга-Богино хугацаат өр төлбөр

Өр төлбөр нь байгууллагын бусдын өмнө хүлээсэн эдийн засгийн харуцлага юм. Богино хугацаат өр төлбөрийг доорхи байдлаар тайлагнасан. Үүнд:

	2023/12/31 -ний үлдэгдэл	2024/12/31 -ний үлдэгдэл	Харилцагчды н тоо	/төгрөгөөр/ Өөрчлөлт	
				Дүн	Хувь
Дансны өглөг	2,199,179,364.69	2,406,649,838.12		207,470,473.43	8.6
Цалингийн өглөг	248,844,217.60	248,844,217.60		-	-
Татварын өр	1,721,264,156.04	1,595,692,655.91		(125,571,500.13)	(7.9)
НДШ-ийн өглөг	13,838,882.50	280,133.65		(13,558,748.85)	-
Богино хугацаат зээл	239,970,369.78	742,781,901.99		502,811,532.21	67.7
Урьдчилж орсон орлого	20,372,171.44	12,319,871.36		(8,052,300.08)	(65.4)
Хүүний өглөг	22,721,385,562.05	22,784,887,267.25		63,501,705.20	0.3
Бусад өглөг				-	-
	27,164,854,724.10	27,791,455,885.88	-	626,601,161.78	2.3

Өглөгийн дансны үлдэгдэл 626,601.2 мянган төгрөгөөр өссөн нь татварын өр, бэлтгэн нийлүүлэгч байгууллагуудад өгөх төлбөр болон зээлийн хүүгийн өглөгийн тооцоо нэмэгдснээс шалтгаалжээ. 2024 оны жилийн тайлангаар нийт 27,791,455.9 мянган төгрөгийн богино хугацаат өртөй байна. Үүнээс хүүний өглөг 22,784,887.3 мянган төгрөг байна. Богино хугацаат өр төлбөр дансны үлдэгдлийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй байна. Иймээс харилцагч байгууллагатай улирал тутам тооцоо нийлж баталгаажуулан, санхүүгийн тайланд тусгаж байхыг зөвлөж байна.

Татварын өр дансдын үлдэгдэл өссөн нь хувь хүний орлогын албан татвар, байгалийн нөөц ашигласны татвар, нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тооцоог барагдуулаагүйтэй холбоотой.

Урьдчилж орсон орлого дансны үлдэгдэл нь 8,052.3 мянган төгрөгөөр буурсан нь худалдан авагч, захиалагчаас хүлээн авсан орлогыг борлуулалтаар тооцсонтой холбоотой байна.

11.1.1 Дансны өглөг /байгууллага/

	2024/12/31 -ний үлдэгдэл	Харилцагчды н тоо	/төгрөгөөр/ Өөрчлөлт	
			Хувь	Тайлбар
MNT				
ALS group	1,133,976.58	1	0.2	
Ар Хөв Энерги ХХК	10,000,000.00	1	1.4	
Говь краван ХХК	100,718,100.00	1	14.3	
Зосын овоо ХХК	23,879,080.91	1	3.4	
Өндөр толгой менералс	145,111,088.00	1	20.6	
Си Би Эм - Хулаан коул	317,500,753.29	1	45.0	
Хулаан коул ХХК	22,476,000.00	1	3.2	
Хунт хийморь ХХК	809,748.00	1	0.1	
Хүрээ дэл майнинг ХХК	6,430,000.00	1	0.9	
Шарын гол ХК	77,746,544.32	1	11.0	
	705,805,291.10	10	100	



11.1.2 Дансны өглөг /Холбоотой талын өглөг/

	2024/12/31 -ний үлдэгдэл	Харилцагчдын тоо	/төгрөгөөр/ Өөрчлөлт	
			Хувь	Тайлбар
А.Даваажав	86,500,000.00	1	32.3	
А.Даваажав	181,315,200.00	1	67.7	
	267,815,200.00	2	100	

11.1.3 Дансны өглөг /байгууллага/

	2024/12/31 -ний үлдэгдэл		Харилцагчдын тоо	/валютаар/ Өөрчлөлт	
	USD	MNT		Хувь	Тайлбар
ALS group	5,075.05	17,357,939.76	1	1.4	
American Appraisal company	11,600.00	39,674,900.00	1	3.1	
FG2 Advisors LLC	206,495.89	706,267,567.77	1	55.0	
FGS Partners	54,330.00	185,822,182.50	1	14.5	
Мандал даатгал	8,000.00	27,362,000.00	1	2.1	
Хулаан коул ХХК	90,000.00	307,822,500.00	1	24.0	
	375,500.94	1,284,307,090.03	6	100.00	

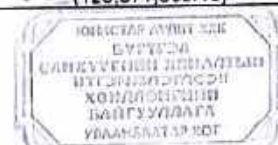


11.1.4 Дансны өглөг /ажилчдад болон хувь хүмүүст өгөх өглөг/

	2024/12/31 -ний үлдэгдэл	Харилцагчдын тоо	Өөрчлөлт /төгрөгөөр/	
			Хувь	Тайлбар
А.Даваажав	140,461,719.98	1	94.4	
Батбилэг	18,000.00	1	0.0	
Батхишиг	427,250.00	1	0.3	
Ганбаатар харуул	1,200,000.00	1	0.8	
Наранчулуун геологи	30,000.00	1	0.0	
Сумъяабазар	6,721.00	1	0.0	
Түвшинжаргал	402,678.00	1	0.3	
Эрдэнэбаатар / чандган/	961,677.00	1	0.6	
Батбилэг	335,374.00	1	0.2	
Мөнхбаатар	36,544.00	1	0.0	
Мөнхтогтох	2,000.00	1	0.0	
Төгсбаатар	6,000.00	1	0.0	
Чинзориг	2,000.00	1	0.0	
Шагдаржав	16,003.00	1	0.0	
Энхсайхан	7,792.00	1	0.0	
Алтанцоож	26,000.00	1	0.0	
Ганчулуун	1,155,499.00	1	0.8	
Гантулга	10,000.00	1	0.0	
Гэндэндарам	180,535.00	1	0.1	
Г.Булган	684,000.00	1	0.5	
Г.Цэндсугар	332,000.00	1	0.2	
З.Төрболд	69,600.00	1	0.0	
Л.Уранчимэг	45,000.00	1	0.0	
М.Болдбаатар	138,893.00	1	0.1	
Н.Батболд	50,000.00	1	0.0	
С.Асейхан	17,000.00	1	0.0	
Х.Бадамсүрэн	2,099,971.00	1	1.4	
	146,722,256.98	27	100	

11.2 Татварын өглөг

	2023/12/31 -ний үлдэгдэл	2024/12/31 -ний үлдэгдэл	Харилцагчдын тоо	Өөрчлөлт	
				Дүн	Хувь
ААНОАТ-ын өглөг	48,918,658.13			(48,918,658.13)	#DIV/0!
Хүн амын орлогын албан татварын өглөг	50,335,955.30	80,480,314.84		30,144,359.54	37.5
Суутгагчийн хувь хүнд олгосон орлогоос суутгасан	930,833.33	930,833.33		-	-
Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн	33,004,864.70	59,212,996.78		26,208,132.08	-
Агаарын бохирдлын төлбөрийн өглөг	26,583,904.00	34,695,744.00		8,111,840.00	23.4
Татварын торгууль	148,700,000.00	25,890,000.00		(122,810,000.00)	(474.4)
НӨАТ-ын өглөг	1,412,789,940.58	1,390,439,066.46		(22,350,874.12)	(1.6)
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татварын өглөг		4,043,700.50		4,043,700.50	100.0
	1,721,264,156.04	1,595,692,655.91	-	(125,571,500.13)	(7.9)



11.3 Хүүний өглөг

	2024/12/31 -ний үлдэгдэл		Харицагчдын тоо	Өөрчлөлт	
	USD	MNT		Хувь	Тайлбар
Khanate resource holdings-3 sarl	378,549.00	1,294,732,217.25		5.7	
Khanate resource SARL-1	288,979.18	988,380,971.99		4.3	
Khanate resource-3	4,591,394.88	15,703,718,338.32		68.9	
Khanate resource-4	482,653.19	1,650,794,573.10		7.2	
Хулаан коул ХХК	900,861.57	3,081,171,784.79		13.5	
Хулаан коул ХХК-2		22,042,056.96		0.1	
Хулаанкоал-3		21,301,992.12		0.1	
Хэрлэн Онон Туул ХХК		22,745,332.72		0.1	
	6,642,437.80	22,784,887,267.25	-	100	

11.4 Урьдчилж орсон орлого

	2024/12/31 -ний үлдэгдэл		Харицагчдын тоо	Өөрчлөлт	
				Хувь	Тайлбар
NEW EXIT MONGOLIA	5,000,000.00		1	40.6	
Баянмөнх ЗДТГ	55,440.00		1	0.5	
Борлуулалтын цэг	674,327.66		1	5.5	
Гоц халдварт	70,400.00		1	0.6	
Зосын овоо ХХК	39,600.00		1	0.3	
Мал эмнэлэг	17,800.00		1	0.1	
Хэнтий нисэх буудал	17,800.00		1	0.1	
Хэнтий Хэрлэн 6-р цэцэрлэг	52,800.00		1	0.4	
Хэрлэн Тахилгат тосгон	8,750.00		1	0.1	
Эвт Трак ХХК	10,400.00		1	0.1	
Баялаг Онон ХХК	0.50		1	0.0	
Зүүн бүсийн худалдааны төв	1,515,669.50		1	12.3	
Ихбаяз бүрд	0.70		1	0.0	
Монголросцветмет ТӨҮГ / музей/	1,248,000.00		1	10.1	
Онцгой байдлын газар	3,574,193.00		1	29.0	
Оч манлай ХХК	0.40		1	0.0	
Өлзийт ЗДТГ	34,630.02		1	0.3	
Санта-Аура ХХК	0.50		1	0.0	
Чингис алтайн гайхамшиг ХХК	59.08		1	0.0	
	12,319,871.36		19	100	



12) Тодруулга- Урт хугацаат өр төлбөр

Аж ахуйн нэгжийн урт хугацаатай банкны Зээл, бондын өр төлбөр, барьцаат өр төлбөрийн санхүүгийн тайлант жилийн дараах нэг жилд төлөгдөх хэсгийг богино хугацаат өр төлбөрт шилжүүлж бүртгэнэ.

Балансын өдрөөрх байгууллагын урт хугацаат өр төлбөр дансны үлдэгдлийг дараах байдлаар тайлагнасан. Үүнд:

	2023/12/31 -ний үлдэгдэл	2024/12/31 -ний үлдэгдэл	хар илц агчид	Өөрчлөлт Дүн	Хувь
Урт хугацаат зээл	3,144,700,790.39	3,153,229,658.73		(8,528,868.34)	(0.3)
Нөөц/ өр төлбөр/	4,954,016,727.55	4,954,016,727.55		-	-
	8,098,717,517.94	8,107,246,386.28	-	(8,528,868.34)	(0.1)

12.1 Урт хугацаат Зээл /Холбоотой талуудын өглөг/

	2024/12/31 -ний үлдэгдэл		хар илц агчид	Өөрчлөлт Хувь	Тайлбар
	USD	MNT			
А.Даваажав	15,000.00	51,303,750.00	1	1.6	
Хулаан коул ХХК	877,141.04	3,000,041,642.06	1	95.1	
Хулаан коул ХХК-2		36,248,426.67	1	1.1	
Хулаанкоал-3		37,635,840.00	1	1.2	
Хэрлэн Онон Туул ХХК		26,000,000.00	1	0.9	
	892,141.04	3,153,229,658.73	5	100.0	

13. Тодруулга-Эздийн өмч ба бусад хэсэг

Эздийн өмч буюу өөрийн хөрөнгө гэж аж ахуйн нэгж нь бүх өр төлбөрийг барагдуулсны дараах хөрөнгө дэх үлдэх хувь оролцоог хэлнэ.

Балансын өдрөөрх байгууллагын эздийн өмч дансны үлдэгдлийг дараах байдлаар тайлагнасан. Үүнд:

	2023/12/31 -ний үлдэгдэл	2024/12/31 -ний үлдэгдэл	Хариуцагчдын хувь	Өөрчлөлт Дүн	Хувь
Хувьцаат капитал	1,906,208,000.00	1,906,208,000.00		-	-
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	1,990,685,163.16	1,990,685,163.16		-	-
Хуримтлагдсан ашиг	(31,544,945,565.21)	(32,242,343,959.81)		(697,398,394.60)	
	(27,648,052,402.05)	(28,345,450,796.65)	-	(697,398,394.60)	

Бэрх Уул ХК-ийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгө нь хувьцаанд хуваагдах ба нэг бүр нь 100.00 төгрөгийн нэрлэсэн үнэ бүхий 19,062,080 ширхэг хувьцаанаас бүрддэг бөгөөд хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ нь 1,906,208,000.00 төгрөг байна.

Хуримтлагдсан ашиг ашиг алдагдал дансны үлдэгдэл нь 697,398,394.60 төгрөгөөр өссөн нь тайлант онд алдагдалтай ажилласнаас шалтгаалсан байна.



14) Тодруулга-Нийт орлого

Тайлант жилд байгууллагын орлогыг дараах байдлаар тайлагнасан. Үүнд:

	2023/12/31 -ний үлдэгдэл	2024/12/31 -ний үлдэгдэл	/төгрөгөөр/ Өөрчлөлт
Борлуулалтын орлого	1,940,729,702.14	1,134,182,534.18	(806,547,167.96)
Түрээсийн орлого	10,363,636.37	7,363,636.37	(3,000,000.00)
Харилцах бансны хүүний орлого	3,834,013.47	272,034.74	(3,561,978.73)
Бусад орлого	167,690,909.09	100,470,507.43	(67,220,401.66)
Валютын ханшийн ашиг	872,865,279.02		(872,865,279.02)
Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны	1,159,711,479.09		(1,159,711,479.09)
Борлуулалтын орлогын дүн	4,155,195,019.18	1,242,288,712.72	(2,812,435,799.03)

Борлуулалтын орлогод нүүрс худалдсаны орлогыг, бусад орлогод барилгын засварын гэрээний орлого, нүүрсний тээврийн орлогыг бүртгэсэн байна.

15) Тодруулга-Нийт зардал

Тайлант жилд зардлыг дараах байдлаар хуримтлуулан бүртгэсэн.

	12/30/2023	12/31/2024	/төгрөгөөр/ Өөрчлөлт
Борлуулсан бүтээгдхүүний өртөг	1,426,181,975.57	1,018,339,315.52	(407,842,660.05)
Үйл ажиллагаа (борлуулалт,ерөнхий удирдлага, санхүү)-ны зардал			
Үндсэн болон нэмэгдэл цалин	406,367,353.69	326,163,313.65	(80,204,040.04)
Нийгмийн даатгалын шимтгэл	58,331,132.86	46,140,183.00	(12,190,949.86)
Албан татвар, төлбөр, хураамжийн зардал	10,065,750.58	18,483,051.59	8,417,301.01
Ашиглалтын зардал	64,214,513.73	83,725,555.72	19,511,041.99
Албан томилолтын зардал	10,090,481.29	52,157,777.86	42,067,296.57
Бичиг хэргийн зардал	1,944,386.36	1,967,321.81	22,935.45
Элэгдлийн зардал	30,985,188.96	14,138,324.73	(16,846,864.23)
Зар сурталчилгааны зардал	821,409.09		(821,409.09)
Шуудан холбооны зардал	3,096,831.93	3,767,547.17	670,715.24
хэрэгсэл үзлэг үйлчилгээний зардал		21,912,536.34	21,912,536.34
Сургалтын зардал		945,454.55	945,454.55
Шатахуун	54,146,617.87	76,320,704.06	22,174,086.19
Мэрэгжлийн үйлчилгээний зардал	76,170,909.09	5,130,090.91	(71,040,818.18)
Хангамжийн материалын зардал	6,217,938.24		(6,217,938.24)
харуул хамгаалалтын зардал	4,545.45		(4,545.45)
Хөдөлмөр аюулгүй байдлын зардал	225,454.55	387,163.63	161,709.08
Зээлийн хүүгийн зардал	216,519,892.66		(216,519,892.66)
Засвар үйлчилгээний зардал	42,187,962.16	63,798,412.86	21,610,450.70
Хүлээн авалтын зардал	6,781,086.28	32,270,649.11	25,489,562.83
Бусад зардал	88,518,727.60	98,371,788.98	9,853,061.38
Үйл ажиллагааны зардлын дүн	1,076,690,182.39	845,679,875.97	(71,443,488.67)
Татварын зардал	48,877,736.87	-	48,877,736.87
Үйл ажиллагааны бус ашиг (алдагдал)			-
Гадаад валютын ханшийн зөрүүгийн ашиг, алдагдал		75,667,915.84	75,667,915.84
Бусад үйл ажиллагааны бус ашиг, алдагдал	249,011,001.81		(249,011,001.81)
Үйл ажиллагааны бус ашиг, алдагдал	297,888,738.68	75,667,915.84	(173,343,085.97)



16) Тодруулга-Мөнгөн гүйлгээний тайлан

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	/төгрөгөөр/	
		Өмнөх оны дүн	Тайлант жилийн дүн
1	Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
1.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	2,118,489,922.75	1,670,690,070.69
	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орло	1,967,433,955.48	1,340,939,699.18
	Эрхийн шимтгэл, хураамж, төлбөрийн орлог	183,240.00	90,398,820.58
	Бусад орлого	150,872,727.27	239,351,550.93
1.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	2,497,276,362.62	1,624,401,922.32
	Ажилчдад төлсөн төлсөн	532,552,304.00	527,114,336.63
	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	242,048,835.13	167,618,727.73
	Бараа материал худалдан авахад төлсөн		
	Ашиглалтын зардалд төлсөн	38,004,833.73	34,121,468.38
	Түлш шатахуун, Тээврийн хэрэгсэл, Сэдбэг хэрэгс	724,734,128.48	348,969,608.01
	Хүүний төлбөрт төлсөн	331,833,633.27	
	Татварын байгууллагад төлсөн	171,209,071.77	223,550,556.33
	Бусад мөнгөн зарлага	456,893,556.24	323,027,225.24
1.3	Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээний дүн	(378,786,439.87)	46,288,148.37
2	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
2.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	2,614,760,659.93	272,034.74
	Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого	2,610,926,646.46	
	Биет бус хөрөнгө борлуулсны орлого		
	Хөрөнгө оруулалт борлуулсны орлого		
	Бусад урт хугацааны хөрөнгө борлуулсны орлого	3,834,013.47	272,034.74
	Хүлээн авсан хүүний орлого		
	Хүлээн авсан ногдол ашиг		
2.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	33,050,367.15	67,520,425.74
	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	5,536,181.83	
	Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	1,159,190.00	5,751,400.00
	Хөрөнгө оруулалт олж эзэмшихэд төлсөн		
	Бусад урт хугацаат хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	26,354,995.32	61,769,025.74
	Бусдад олгосон зээл болон урьдчилгаа		
2.3	Хөрөнгө оруулалтын ү/а-ны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	2,581,710,292.78	(67,248,391.00)
3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
3.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	49,140,000.00	234,837,093.44
	Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргагснаас хүлээн авс	49,140,000.00	234,837,093.44
	Төрөл бүрийн хандив		
	Валютын ханшийн тэгшгээлийн ашиг		
3.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	2,861,046,226.26	272,926,500.00
	Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө	2,861,046,226.26	272,926,500.00
	Санхүүгийн түрээсийн өслөгт төлсөн мөнгө		
	Хувьцаа буцаан худалдаж авахад төлсөн		
	Төлсөн ногдол ашиг		
	Бусад мөнгөн зарлага		
3.3	Санхүүгийн ү/а-ны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(2,811,906,226.26)	(38,089,406.56)
	Валютын зөрүү	625,520,574.76	0.90
4	Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	16,538,201.41	(59,049,648.29)
5	Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	67,789,896.59	84,328,098.00
6	Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	84,328,098.00	25,278,449.71
			0.00



17) Тодруулга-Холбоотой талууд

Тухайн компани нь нөгөө этгээдийн санхүүгийн болон бусад үйл ажиллагаатай холбоотой шийдвэр гаргалтанд шууд болон шууд бусаар нөлөө үзүүлэх буюу хянах чадвартай бол тухайн этгээд нь компанийн хувьд холбоотой тал болох ба хэрваа тухайн компани нь өөрийн удирдлага, хяналт дор байдаг эсвэл дээр дурдсан харилцаа нь эсрэгээрээ байх тохиолдолд санхүүгийн тайлан бэлтгэх зорилгоор холбоотой талууд гэж тодорхойлогдог. Холбоотой талууд нь хувь хүмүүс болон бусад аж ахуйн нэгжүүд байна.

Тус компанийн хувьд доор дурдсан аж ахуйн нэгж, хувь хүмүүс холбоотой талууд байна.

Холбоотой талын нэр	Харьяалал	Холбоо, хамаарал
Р. Бадрах	Монгол Улсын иргэн	ТУЗ-ийн дарга
А. Даваажав	Монгол Улсын иргэн	ТУЗ-ийн ердийн гишүүн
Б. Наранзаяа	Монгол Улсын иргэн	ТУЗ-ийн ердийн гишүүн
Б. Баярцэнгэл	Монгол Улсын иргэн	ТУЗ-ийн ердийн гишүүн
Ө. Алдарбаяр	Монгол Улсын иргэн	ТУЗ-ийн ердийн гишүүн
Б. Аригуун	Монгол Улсын иргэн	ТУЗ-ийн ердийн гишүүн
Ё. Амарбат	Монгол Улсын иргэн	ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн
Д. Энхболд	Монгол Улсын иргэн	ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн
Л. Тэмүүжин	Монгол Улсын иргэн	ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн
А. Даваажав	Монгол Улсын иргэн	"БЭРХ УУЛ" ХК-ийн гүйцэтгэх захирал
KHANATE RESOURCE HOLDING-3 S.A.R.L /B069969/	Гадаад Улсын хуулийн этгээд	"БЭРХ УУЛ" ХК-ийн 6.58 хувийн хувьцаа эзэмшигч
KHANATE RESOURCE HOLDING /B156651/ BEU HOLDINGS S.A.R.L /B158991/	Гадаад Улсын хуулийн этгээд	"БЭРХ УУЛ" ХК-ийн 51.82 хувийн хувьцаа эзэмшигч
KHANATE RESOURSE HOLDINGS-2 S.A.R.L /B068345/	Гадаад Улсын хуулийн этгээд	"БЭРХ УУЛ" ХК-ийн 11.11 хувийн хувьцаа эзэмшигч
Wayo-Flouride LLC	Гадаад Улсын хуулийн этгээд	"БЭРХ УУЛ" ХК-ийн 31.22 хувийн хувьцаа эзэмшигч
		Харилцагч компани

18) Тодруулга-Болзошгүй алдагдал

Санхүүгийн тайлангийн тодруулга 11-д Урт хугацаат болон богино хугацаат өр төлбөрт төлөгдөх хугацаа нь тодорхойгүй өглөг бүртгэлтэй байна.

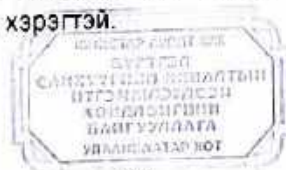
19) Эрсдэлийн удирдлага

Компанид санхүүгийн эрсдэл үүсч болох дараах хөрөнгүүд байна.

- Авлага болон бусад авлага
- Дансны өглөг болон урт хугацаат өр төлбөр

Удирдлага нь компанийн эрсдэлийн удирдлагын бодлогод гол үүрэг хариуцлага хүлээхийн зэрэгцээ түүнийг тодорхойлж, бэлтгэх үүрэгтэй. Удирдлага компанийн өрсөлдөх чадвар, уян хатан байдалд хэт нөлөөлөхгүйгээр эрсдэлийг аль болох бууруулах бодлого баримтлах хэрэгтэй.

20) Зэрэгцүүлсэн мэдээлэл



Үйлчлүүлэгчийн санхүүгийн тайлангаар илэрхийлэгдсэн дүнг эдгээр санхүүгийн тайлантай нийцүүлэх зорилгоор зарим мэдээллийг дахин ангилсан болно.

11. ЗӨВЛӨМЖ

11.1 Өглөгийн бүртгэлд тавигдах хяналтыг сайжруулах

Ажиглалт

- Компанийн богино хугацаат өр төлбөрийн үлдэгдэлдг тооцоо нийлсэн акт байхгүй 22,784,887.3 мянган төгрөгийн урт хугацаат Зээлийн хүүний өглөг, 2,406,649.8 мянган төгрөгийн бэлтгэн нийлүүлэгч байгууллагад өгөх өр төлбөр, 3,153,229.7 мянган төгрөгийн урт хугацаат Зээлийн үлдэгдэл бүртгэлтэй байна.

Эрсдэл

- Балансад өглөг авлагын дүн бодитойгоор илэрхийлэгдэхгүйд хүрнэ.
- Удирдлагын шийдвэрт сөрөг нөлөө үзүүлнэ.

Зөвлөмж

Харилцагчидтай тайлант хугацаа бүрийн эцэст тооцоо нийлж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулж байх хэрэгтэй.

ЮНИСТАР АУДИТ ХХК

